

FULLMÄKTIGEMOTION 30.3.2026

Användning av elcyklar i samband med hembesök inom socialvården – behovskartläggning och pilotförsök i Österbottens välfärdsområde inom den öppna socialvården där antalet hembesök är omfattande, dvs. inom det effektiverade familjearbetet, hemservicen för barnfamiljer och den sociala rehabiliteringen. Arbetet är mobilt och förutsätter att anställda besöker klienter flera gånger om dagen. Verksamhetsmiljön i det mellersta området täcker ett område som sträcker sig från Lillkyro till Oravais, vilket innebär att de dagliga avstånden mellan klientbesöken blir långa.

Det antal fordon som för närvarande finns till förfogande i organisationen motsvarar inte det rådande behovet. Barn- och familjesocialarbetet har tillgång till tre bilar för cirka 30 anställda, varför de anställda är tvungna att använda egen bil. Det här betyder att enskilda anställda måste betalas avsevärda kilometerersättningar för upp till 6 000–9 000 kilometer per år (de *faktiska siffrorna för 2025 i jämförelse), vilket förorsakar en årlig kostnad på cirka 5 000 euro per anställd i välfärdsområdet (i och med att kilometerersättningen är 0,55 €/km).

I och med detta är det motiverat att se över andra alternativa transportsätt som stöder smidigheten i arbetet, stävjar kostnaderna och främjar arbetshälsan. Elcykeln är ett eventuellt alternativ, särskilt för kortare avstånd och i stadsområden. Cykelns energiförbrukning och driftskostnader är betydligt lägre än för bilar med förbränningsmotorer, och dessutom är det billigare att utföra service på cykeln och underhålla den. Enligt forskning stöder rörelse även de anställda psykiska och fysiska välbefinnande.

De tjänster som ges hem sker i varierande väderleksförhållanden och miljöer, och arbetssäkerheten måste tryggas i alla situationer. Användningen av elcyklar lämpar sig inte för alla uppgifter och inte heller för alla årstider. Därför måste man noggrant utvärdera bland annat avstånd, tidtabeller, transportbehov, väderleksförhållanden, utrustning samt arbetsgivarens ansvar och försäkringskydd.

På basis av det som anförs ovan föreslår vi att Österbottens välfärdsområde:

1) ska kartlägga elcyklarnas lämplighet för de hembesök som utförs i olika tjänster och verksamhetsmiljöer inom socialvården

2) ska utvärdera förutsättningarna för användningen av elcyklar med beaktande av : arbetsuppgifternas karaktär och avstånden mellan klientbesöken samt de regionala särdragen (stad–glesbygd)

Jämförelse av förbrukning per 100 km (gjord med hjälp av AI):

Elcykel: Förbrukar cirka 1–2 kWh el per 100 km.

• Bensinbil: En mellanstor bensinbil förbrukar cirka 7 liter per 100 km

Kostnadsjämförelse (per 100 km):

Elcykel: Kostnaden för laddningen av cykeln blir ca 10–30 cent (om 1 kWh kostar 10–15 cent).

• Bensinbil: Kostnaden blir cirka 13,30 euro (om 1,9 € per 11).

De viktigaste skillnaderna:

Energieffektivitet: En elcykel förbrukar mellan 50 och 100 gånger mindre energi (i euro) än en bil med förbränningsmotor.

Månadsutgift: Det kostar i genomsnitt bara 1–3 euro i månaden att ladda en elcykel.

Besparing: Om en elcykel används för arbetsresor kan man spara upp till 1 500–5 000 euro per år jämfört med om man använder en bil.

väderleksförhållanden

arbetssäkerhet, arbetstidseffekter samt smidighet i arbetet

nödvändig utrustning (till exempel hjälm, belysning, vinterutrustning)

försäkringar och arbetsgivaransvar

3) ska inleda ett pilotförsök där elcyklar tas i bruk i begränsad omfattning på någon lämplig enhet, till exempel inom öppenvården för barnfamiljer

Under pilotförsöket:

4) uppföljs användningsgraden

5) jämförs kostnaderna i förhållande till kilometerersättningarna och fordonsparken

6) bedöms konsekvenserna för arbetshälsan, smidigheten och säkerheten i arbetet,

På basis av pilotförsöket görs en helhetsbedömning utifrån vilken man kan ta beslut om huruvida användningen av elcyklar ska utvidgas.

Målet är att hitta kostnadseffektiva och verksamhetsmässigt hållbara lösningar som stöder de anställda välbefinnande i det rörliga arbetet inom socialvården.

Vasa 30.3.2026

Elina Sahlgren

Sari Ala-Heikkilä